

Van de redactie

Bas Klinkhamer, spreker op het VSD voorjaarssymposium op 14 april 2012, is lid van de directie van ITIP – school voor leven en werk. Het ITIP (de letters staan voor : Instituut voor Toegepaste Integrale Psychologie) “biedt sinds 1982 opleidingen en activiteiten aan op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en is in organisaties werkzaam op het gebied van cultuurverandering en organisatieontwikkeling... In al hun begeleidende activiteiten, zijn zij er op gericht mensen te wekken om in volle verantwoordelijkheid en integriteit in het leven te staan. Om een scheppend en vertrouwensvol mens te zijn, die zijn bezieling en zijn dromen durft te volgen en zin geeft aan wat hem overkomt”. (uit folder ITIP). Werken met dromen gebeurt in alle blokken van alle opleidingen. In een aantal blokken wordt speciaal aandacht gegeven aan dromen. Op 6 november 2011 bracht het ITIP een educatieve CD uit “Het geschenk van je dromen”, geproduceerd naar een idee van Bas Klinkhamer. Er zijn inmiddels tweeduizend exemplaren verkocht. In het verlengde hiervan biedt het ITIP aan belangstellenden momenteel door heel het land verschillende manieren om dromen te ontsluiten: droomgroepjes onder leiding van door ITIP opgeleide droomwerkers; individuele droomconsulten; droomblog; inspirerende lezingen van Bas Klinkhamer op diverse locaties. Actuele informatie is steeds te vinden op de website www.hetgeschenkvanjedromen.nl. Voor de redactie alle reden om uitgebreid aandacht te schenken aan de stimulerende ontwikkelingen. In de onderstaande tekst vind je een interview met Bas Klinkhamer door Wim Nijssen. Er na volgt een recensie van de educatieve dvd, geschreven door redactielid en oud-cursist van ITIP Trudy van Harten.

ITIP EN DROMEN: missie en campagne

Interview met Bas Klinkhamer op 19 januari 2012

Wim Nijssen

“Ik zou het geweldig vinden als je, wanneer je op je werk komt, je dromen kunt delen”..

We zitten gedrieën in zijn mooi verbouwde woonboerderij. Bas Klinkhamer, Nanske Kuiken¹ en ik. De enorme lemen kachel geeft een weldadige warmte op deze gure regenachtige dag. Oude materialen in een hedendaagse jas. Misschien is het ook wel de manier waarop Bas en het ITIP naar dromen en droomwerk kijken?

Om maar meteen naar de reden van dit interview te gaan kijken: de dvd ‘Het geschenk van je dromen’. Wat is eigenlijk de invalshoek van waaruit het ITIP naar dromen kijkt? Hoe komt het ITIP aan deze invalshoek?

Bas legt uit: “We kijken vanuit de ziel en de persoonlijkheid. Als ik incarneer neem ik een zielmaterie mee die zich een ‘ik’ moet vormen, die een eigen opdracht in dit leven heeft. Op een gegeven moment, het maakt niet uit wanneer, dan wil je die zielmaterie gaan opzoeken, de weg terug zoeken naar waar je vandaan komt. Dat is wanneer mensen bij het ITIP terecht komen. Dat kan gebeuren naar aanleiding van een belemmering van het functioneren, maar ook vanuit een gevoel dat er meer is. Zij gaan opleidingen bij het ITIP volgen. In die opleidingen besteden we veel aandacht aan dromen, omdat die boodschappen van de ziel bevatten”.

De visie en werkwijze van het ITIP zijn niet vastgelegd in een dogmatisch mission-statement of het aanhangen van één vaste methode. “We beginnen bij de zoektocht van de persoon zelf. De kunst is de relatie die wij hebben, te nemen als startpunt. Dat geldt ook voor het werken met dromen.” Dromen zijn één van de ingangen om tot bewustwording en verdieping te komen. Werken met dromen gebeurt in alle blokken van alle opleidingen. In een aantal blokken wordt speciaal aandacht gegeven aan dromen. Verder maakt het ITIP gebruik van de wijsheid van het lichaam d.m.v. energetisch werk en van de ‘bronboeken’, zoals: Tao Te Ching, I Tjing, Bijbel, Upanishads etc. Daarin

---

¹ Nanske is medewerker bij ITIP als begeleider; verder begeleidt zij mensen individueel en geeft zij droomgroepen. Zij deed verschillende studies waaronder diverse dromenopleidingen. Nanske was verantwoordelijk voor research, productie en redactie van de educatieve dvd “Het geschenk van je dromen”, is manager van de campagnewebsite www.hetgeschenkvanjedromen.nl, houdt lezingen en presenteert de dromencampagne van het ITIP in de media.

zijn levenslessen te vinden die gaan over de weg van de mens en zijn contact met zijn eigen bron van wijsheid. Er is geen weten wat het werkelijke weten is. Dat is voor ons een mysterie. Ben je bereid om te luisteren naar dat wat er meer is? En je innerlijke leiding te volgen?

Wie is Bas Klinkhamer? Over een levenskeuze

Bas kreeg op zijn vijftiende een blindedarmontsteking. Op dat moment kreeg hij een inzicht dat er meer was dan er om hem heen te zien was. Hij was puber en kon daar niet heel veel mee. Hij ging rechten studeren. Op zijn 21^e kwam hij zijn vrouw Marthe tegen, zij had het door. Zij had 'Padwerk' gedaan in Amerika. Ontmoetingen met Jaap Voigt en Hans Korteweg maakten het verhaal compleet. Er was geen mogelijkheid tot ontkenning meer. Een wereld die doodeng was, maar helemaal aansloot.

"Ik startte vanuit een wantrouwen tegen mensen die mij iets vertelden, vanuit de overtuiging dat je het zelf doet. Maar de uitleg van mijn dromen kon ik volkomen volgen. Dat was van mij en niet van buiten. Daar was geen tegenwerping meer mogelijk, al bleef de worsteling in het begin wel groot. Maar het besef dat ik hier iets gevonden had wat het leven echt de moeite waard maakt, bleek toch sterker dan de trek die uitging van de carrière die ik geacht werd te kiezen vanuit mijn opvoeding en milieu."

Wat was de aanleiding voor de dvd: "Het geschenk van je dromen"?

De vorm is een gevolg van een impuls. Dat sluit aan bij de werkwijze van het ITIP. Er wordt binnen het ITIP gewerkt met dromen en van daaruit komt dan de impuls om daar meer vorm aan te geven. Een andere impuls waren drie uitzendingen bij de KRO van het televisieprogramma 'De dromendokter'. Ineens was daar de mogelijkheid iets te doen voor een grotere groep mensen. Alleen was de vorm waarin dat programma gegoten werd niet de juiste. Er kwam een opgelegde regie over te liggen die manipulatief aanvoelde, zeker waar het om de integriteit van droomwerk ging. Het uitgeven van een eigen dvd was daarop een goed antwoord, om zo toch die veelheid van mensen te kunnen bereiken.

De uiteindelijke dvd is ook voor de makers zelf een verrassing. De dvd bevat vijf 'sleutels' om de schatkamer van dromen te openen, elk beginnend met een van de vijf letters van het woord DROOM. Elke sleutel benadert een droom vanuit een andere invalshoek wordt een droom benaderd. Tot hun verrassing is die vorm enorm aangeslagen, het geeft mensen een houvast met hun eigen dromen aan de slag te gaan.

Zoals Bas uitlegt: "vroeger werd er meer schematisch gewerkt, bijvoorbeeld met kernkwadranten. Kunnen en willen. Ik dacht: hierop gaan we door; maar dit kwam niet uit. DROOM werkte wel, er was blijkaar behoefte aan die vorm, die structuur".

Verrassend is ook dat deze eenvoudige manier een knipoog geeft naar de achtergrond van het droomwerk. In het droomwerk wil je uitgaan van het "niet weten", van het mysterie en de raadsels. Om dan uiteindelijk te komen tot een vorm die heel helder van structuur en uitnodigend is.

Hoe doet men droomwerk bij het ITIP?

Nanske: "We werken niet met vooraf vastgestelde methodes. We werken vanuit het mysterie en de energie. Onze opleidingen gaan erover hoe je je ziel en je bezieling meer leert kennen en in de wereld leert uitdrukken. Gedurende de opleiding wordt er met zoveel verschillende werkvormen gewerkt, dat je na de opleiding ook met dromen kunt werken en energetisch werk kunt doen. Je leert bijvoorbeeld de karakterstructuren van Reich diepgaand kennen; van jezelf en anderen. Daarmee kun je ook in dromen karakterstructuren gaan herkennen. Dus als wij met dromen werken hebben we die meerdere werkvormen in het achterhoofd. We werken integraal: de droom wordt als ingang genomen en daarna gaan we door om tot bewustwording te komen via een scala aan werkvormen. De droom is de aanleiding. Dat wil niet zeggen dat er niet rechtstreeks geduid of dat er niet soms een suggestie gedaan kan worden. Soms kan het ook in een korte uitleg.

Is het ITIP succesvol met zijn aanpak van droomwerk en de DVD?

Bas vertelt: Vroeger gaven Hans en ik een avond over de I Tjing in Amsterdam. Dan was het mooi als er ook nog enkele andere mensen bij waren. Nu is het zo dat we bij 30 personen de aanmelding moeten sluiten. Dat heeft te maken met ervaring, dingen stapelen op en krijgen vorm. Het ITIP heeft een groot bereik: er nemen jaarlijks rond 375 mensen deel aan onze meerjarige opleidingen. En dat is nog zonder alle studiedagen en nieuwsbrieven. Waarom lukt het de een wel een groot bereik te

hebben en de ander minder? Het kan zijn dat je daar nog niet bent, dat het niet bij je past, dat je eerst nog meer moet leren ontvangen of dat je een geïdealiseerd zelfbeeld hebt. Ons veld is geïnteresseerd in dromen omdat het één van onze peilers is in het werk.

Nanske: "...en we hebben de dvd zo gemaakt dat hij ook erg goed te begrijpen is voor mensen die nog nooit iets bij ons gedaan hebben. Dus mensen geven hem ook graag cadeau aan iemand".

Is de maatschappij er aan toe?

"We werken vanuit de impuls dus die vraag is niet goed te beantwoorden. We kunnen pas terugkijkend zeggen hoe dit is ontstaan. We merken wel aan onszelf dat we de impuls vorm aan het geven zijn door middel van de dvd. Wellicht wordt de spanning tussen de impuls en de vorm ingegeven door het enthousiasme waarmee de dvd hopelijk ontvangen gaat worden".